

Lutikkakääpä

Lusporing
Skeletocutis jelicii

Uhanalaisuusluokka (IUCN): erittäin uhanalainen (EN)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Lutikkakääpä on yksivuotinen, tiiviisti ja pinnanmyötäisesti alustallaan kasvava kääpä. Sen reuna on epäsely, häipyvä ja läpikuultavan valkoinen. Pillipinta on valkoinen, täysikasvuisena likaisen kermanvärinen, joskus ruskealaikkuinen ja kuoppainen. Tuoreena lutikkakääpä tuoksuu pistävästi metsäluteelta ja kuivana se on kova. Pillit ovat erittäin pienet; niitä on 7–10 millimetrillä.

Elinympäristö ja levinneisyys

Lutikkakääpä kasvaa lahoilla ja tiiviisti maahan painuneilla kuusilla ja männyillä kaarnattomissa kohdissa. Erittäin harvinainen aarniolaji koko maassa.

Nykytila ja uhkatekijät

Lutikkakäävän uhanalaisuuden syy on aarniometsien ja lahopuun määrän niukkuus. Suurin osa esiintymistä on suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Erityisesti suojeltavan lutikkakäävän esiintymispaikka rajataan kokonaan metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Esiintymispaikan ympäristö säilytetään jatkuvasti peitteisenä käävän vaatiman pienilmaston säilyttämiseksi. Suojelualueilla olevissa vanhoissa metsissä huolehditaan lahopuujatkumon säilymisestä. Runslahopuustoisten metsien suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

- Kotiranta, H., Saarenoksa, R. & Kytövuori, I. 2009. Suomen käävakkaiden ekologia, levinneisyys ja uhanalaisuus. – Norrlinia 19: 1–233.
- Kotiranta, K. & Niemelä, T. 1996. Uhanalaiset käävät Suomessa. 2. uudistettu painos. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas 10. 184 s.
- Niemelä, T. 2005. Käävät, puiden sienet. Luonnontieteellinen keskusmuuseumi, Kasvimuseo, Helsinki. 319 s.

Kuva: Pekka Helo